Quddiem l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

Kaz Nru. 117/2018

EJ (l-ilmentatur)

vs

***Bonnici Insurance Agency Ltd*. (C 8614)**

(il-provditur tas-servizz/l-*insurance*)

Seduta tad-9 ta' Lulju 2019

L-Arbitru ra l-ilment fejn qed jigi sottomess li l-ilmentatur insterqitlu l-karozza '*li kienet ilha inxurjata ma' Bonnici Insurance Agency (agenti tal-Mapfre Middlesea) xi seba' xhur u ma jridux ihallsuni.'*

Jghid li l-karozza kienet inxurjata mal-*Middlesea* permezz tal-agenti taghha *Untours* qabel ma inqdew bis-servizzi ta' *Bonnici Insurance.* Jghid li kien ilu jhallas l-*insurance* izda issa qed jghidulu li ma jridux ihallsuh ghaliex kellu l-*claims* qabel. Skont l-ilmentatur, messhom qalulu qabel dwar dan u mhux inxurjawh u issa ma jridux ihallsu l-*claim.*

Jghid li r-rifjut tal-hlas tal-*claim* huwa minhabba li qalulu li kellu *claims* qabel u ma kienx infurmahom dwarhom.

Jghid li l-*Proposal Form* ingabet lilu minn ibnu minghand is-*salesman* tal-provditur tas-servizz mimlija u lesta u qalulu biex jiffirmaha. Ibnu ghadda l-*Proposal Form* lil certu Bowman u din il-*claim* mhix relatata ma' xi traskuragni fis-sewqan izda ma' serq ta' karozza.

Huma ghandhom *policies* ohra mal-*insurance* u, ghalhekk, ma jafx ghalfejn ma jridux ihallsuh.

Il-karozza li nsterqitlu kienet inxurjata ghall-valur ta' €11,800, li qed jippretendi li jinghatawlu mill-provditur tas-servizz.

Ra r-risposta tal-provditur tas-servizz li tghid:

1. Li l-provditur tas-servizz ma kienx qed jiggestixxi ebda negozju f'ismu izda kien qed jagixxi biss ghan-nom tas-socjetà *Mapfre Middlesea p.l.c.*

2. Li l-Arbitru m'ghandux gurisdizzjoni jisma' l-ilment ghaliex il-kelma '*assigurazzjoni*' fid-definizzjoni ta' '*provditur tas-servizz'* ghandha tinghata tfisir li qed tirreferi ghal wahda ta' generu ta' prodotti finanzjarji, per ezempju, tat-tip ta' *endowment policy*.

3. Mid-dicitura tal-Ligi jidher car illi dak li l-Legizlatur kellu f'mohhu meta saret din il-legizlazzjoni kien proprju '*servizz ta' investiment'*. Ghaldaqstant it-tip ta' assigurazzjoni li hija specifikata f'Artikolu 2 hija tat-tip *Endowment Policy,* jew xi forma ohra ta' *Investment Policy* purchè din tirrendi forma ta' qligh ossia lukru. Huwa car kristallin illi l-legizlatur ma kellux f'mohhu li jkopri b'dan l-Att assikurazzjoni ta' INDENNIZZ bhalma fil-fatt hi l-*Motor Insurance Policy* in kwistjoni. Dan jidher ukoll mid-diskussjonijiet fil-Parlament meta kienet ser tigi introdotta din il-Ligi. Fil-fatt, waqt id-Diskors tieghu waqt il-laqgha plenarja tal-20 ta' Lulju 2015, l-Onorevoli Ministru ghall-Finanzi Prof. Edward Scicluna spjega li permezz ta' din il-Ligi kien qieghed jitwaqqaf forma ta':

   '... *Ombudsman ghas-Servizzi Finanzjarji bil-ghan li jassumi l-funzjoni li jinvestiga l-ilmenti minn investituri u d-disputi bejn investituri u istituzzjonijiet finanzjarji filwaqt li jkollu s-setgha u s-sahha legali li jaghti sentenzi ezekuttivi. Dan bil-ghan li l-investitur ikun aktar protett*.'

   Matul l-istess diskors l-Onorevoli Ministru kompla jispjega li permezz ta' din is-sistema '*Il-konsumatur ghandu jifhem li kumpens jinghata biss fejn ikun hemm prattici hziena u mhux ghax tkun tlift xi flus*.'

   Inoltre, tul l-istess seduta parlamentari, l-Onorevoli Ministru ghad-Djalogu Socjali, Affarijiet tal-Konsumatur u Libertajiet Civili, Helena Dalli, spjegat illi

‘*Qeghdin nitkellmu fuq Gustizzja fejn inti investejt flusek u ma hadtx lura dak li investejt.*’ B’dan allura, illi ma jistax ikun hemm dubbju illi t-tip ta’ servizzi intizi li jkunu koperti mill-funzjoni tal-Arbitru f’dan il-kaz, kienu dawk illi jinvolvu investituri (u mhux kuntratt ta’ indennizz) u prattici hziena (u mhux biss investiment illi mar hazin – u wisq anqas decizjoni korretta skont il-kuntratt ta’ assigurazzjoni nnifsu, u l-ligi kummercjali dwar l-assikurazzjoni, bhal fil-kaz *de quo*).

4. Stante li l-polza tal-assikurazzjoni fuq il-vettura hija wahda ta’ indenniz u mhux prodott finanzjarju li jirrendi qligh skont kif previst mil-Ligi, din ma tinkwadrax fid-definizzjoni moghtija minn Kapitolu 555 u sussegwentement l-Artikoli l-ohra bbazati fuq din id-definizzjoni. Ghalhekk, l-esponenti tissottometti bir-rispett illi kwistjonijiet relatati ma’ *Motor Insurance Policies* ma jaqghux taht il-kompetenza tal-Ufficcju tal-Arbitru tas-Servizzi Finanzjarji.

   Dan aktar u aktar tenut kont tal-fatt il-kwisjtoni fil-mertu tal-proceduri odjerni tirrigwarda l-fatt illi l-polza tal-assikurazzjoni relattiva, ossia l-kuntratt ta’ bejn il-partijiet huwa null u invalidu, stante li l-ilmentatur kiser il-principju fundamentali ta’ *uberrima fides*. Ghaldaqstant, din hija kwistjoni purament civili u kwindi bl-akbar rispett, l-Arbitru ma jistax jiehu konjizzjoni tal-istess, stante illi dan mhux il-forum adekwat u effettivament l-Arbitru ma ghandux il-kompetenza illi jisma’ l-istess kaz.

   Dak kollu illi ser isegwi huwa in linea sussidjarja, u assolutament minghajr pregudizzju ghal dak hawn fuq premess.

   Kwistjonijiet fil-Mertu

   Minghajr pregudizzju ghal dak fuq premess fir-rigward tan-nuqqas ta’ kompetenza tal-Ufficcju tal-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji fuq din il-kwistjoni, l-esponenti tghaddi issa biex tirrileva s-segwenti dwar il-mertu tal-ilment imressaq:

   Is-Sezzjoni *General Conditions* tal-Polza tal-Assigurazzjoni tipprovdi espressament illi:

   ‘*We will provide cover under the policy only if the information you give us when applying for insurance or when making a claim, either by speaking*

to us or in any document, is true as far as you know. You must ask all persons who are covered by this policy any relevant questions you need to obain this information.'

Din il-kundizzjoni kienet digà indikata lill-ilmentatur mill-esponenti fl-ittra mibghuta lilu datata 14 ta' Dicembru 2017.

Dan huwa l-ftehim kontrattwali accettat mill-ilmentatur *qua* assikurat meta huwa kkonkluda l-polza in kwistjoni mal-esponenti – u kwindi, **abbazi tal-principju *pacta sunt servanda*, l-ilmentatur ma jistax jilmenta minn xi forma ta' ingustizzja**.

Dan stante l-fatt illi meta kien talab li tinhareg il-Polza ta' Assigurazzjoni relattiva, l-ilmentatur naqas milli jinforma lill-*underwriter* tal-esponenti, jew jiddikjara fuq il-*Proposal Form*, illi bejn is-sena 2012 u s-sena 2017, l-ilmentatur u ibnu, XXJ, bhala *named driver* kienu involuti f'ben 10 incidenti tat-traffiku, fejn f'wiehed minnhom, utent tat-triq kien safa midrub serjament u dan kif kien l-obbligu espress taghhom ai termini tal-istess *Proposal Form* hawn annessa u esebita mmarkata bhala **Dok. MBI 1.** Di fatti, ghall-mistoqsja 3C, fit-tielet pagna tal-*Proposal Form*, li titlob specifikament illi l-assigurat prospettiv jiddikjara jekk hu jew ix-xufier awtorizzat qatt kienx gie involut f'incident, hu wiegeb li le. Dan **b'*mala fede* assoluta – kwindi japplika anke l-principju bazilari ta' *fraus omnia corrumpit* – u l-ilmentatur ma jista' qatt jibbenefika minn dan in-nuqqas ossia gidba tieghu stess.**

Din il-*Proposal Form* giet mghoddija ghall-firma tal-ilmentatur, illi gie mitlub illi jara d-dettalji hemm kontenuti u jikkonfermahom, skont kif tindika kjarament **Sezzjoni 8** tal-istess *Prosposal Form* ossia illi l-assikurat prospettiv m'ghandux jiffirma dan id-dokument sakemm ma jkun qara u fehem id-dikjarazzjonijiet hemm kontenuti, inkluz jekk id-dettalji jkunu qeghdin jimtlew minn terza persuna.

Din l-istess *Proposal Form* tispjega illi ladarba l-assikurat prospettiv jiffirma dan id-dokument, hu jkun qieghed jikkonferma illi qara u fehem dak li hemm kontenut u jaqbel li dak kontenut huwa korrett, oltre illi jiddikjara illi svela dak kollu necessarju u mitlub minnu stante li dan jifforma l-bazi tal-kuntratt tal-assigurazzjoni.

L-informazzjoni dwar tal-anqas 10 kazijiet precedenti ghal dak mertu tal-proceduri odjerni kienet instabet biss mill-esponenti sussegwentement illi kienet giet intavolata l-*claim* relattiva. Irid jinghad illi l-informazzjoni kollha korretta hija essenzjali sabiex il-kuntratt ta' assikurazzjoni jigi konkluz b'mod gust u dan ghaliex in-numru ta' kazijiet illi l-assikurat jew xufier tieghu jkunu involuti fihom qabel ma tigi konkluza l-polza ta' assikurazzjoni huwa ta' importanza primordjali u jimpingi fuq ir-riskju assunt mill-kumpanija ta' assikurazzjoni meta tikkonkludi l-polza. Il-habi ta' fatt materjali bhal dan (illi jimpingi mhux biss fuq il-*premium* imma wkoll fuq id-decizjoni tal-esponenti illi tassigura jew le) ma jistax hlief iwassal ghan-nullità assoluta tal-kuntratt *de quo*, stante illi jirrendi l-istess patt ibbazat fuq qerq assolut da parti ta' wiehed mill-kontraenti, f'dan il-kaz l-ilmentatur.

Dan ifisser illi ladarba l-ilmentatur naqas milli jinforma lill-esponenti bl-istorja passata korretta, u malizzjozament heba dawn il-fatti tant importanti, huwa agixxa b'*mala fede* assoluta. Dan jikkostitwixxi ksur tal-principju ta' *uberrima fides* illi fuqu huwa msejjes il-kuntratt ta' assigurazzjoni, b'mod illi dan il-kuntratt huwa null *ab initio* u ghalhekk invalidu ghal kull tenur u effett tal-Ligi. Ghaldaqstant, l-esponenti ma tistax tigi obbligata li taghmel tajjeb ghad-danni pretizi mill-ilmentatur.

Ghaldaqstant, l-esponenti tinsisti illi l-ilment *de quo* huwa ghal kollox nieqes minn kull bazi legali u infondat fil-fatt u fid-dritt. B'hekk, jigi umilment sottomess, illi l-ilment ghandu jigi michud mhux biss abbazi tal-eccezzjoni ta' kompetenza, izda anke, in linea sussidjarja u assolutament minghajr pregudizzju ghall-premess, jekk l-Arbitru jidhirlu illi ghandu jidhol fil-mertu, mil-lat sostanzjali, b'dan illi fil-kunsiderazzjonijiet tieghu ai termini tal-**Artikolu 26(3)(d) tal-Kap. 555** l-abbli Arbitru ghandu jiddikjara li l-ispejjez kollha relatati ma' dawn il-proceduri ghandhom jigu sopportati unikament mill-ilmentatur.

Sema' lill-partijiet

Ra l-atti kollha tal-kaz

Jikkonsidra

Eccezzjoni dwar Gurisdizzjoni

L-ewwel haga li jrid jiddeciedi l-Arbitru hija t-tieni eccezzjoni dwar jekk ghandux gurisdizzjoni jisma' l-ilment.

Skont il-provditur tas-servizz, l-Arbitru m'ghandux gurisdizzjoni ghaliex fid-definizzjoni ta' provditur tas-servizz, ir-referenza ghal servizz ta' assikurazzjoni ghandu jinftiehem li jirreferi biss ghal assikurazzjoni ibbazata fuq investiment bhalma hi *endowment policy*.

L-Arbitru ma jaqbilx ma' dan. Qabel xejn, fejn il-kliem fil-ligi huwa car, m'ghandux jinghata interpretazzjoni hlief dik l-interpretazzjoni cara li tghid l-istess ligi. Il-kliem tal-ligi hu car u m'ghandux bzonn ta' interpretazzjoni, kif qed jaghmel il-provditur tas-servizz.

Il-ligi hija cara li l-Arbitru ghandu gurisdizzjoni meta klijent eligibbli, bhalma hu l-ilmentatur, ikun konsumatur ta' provditur ta' servizz finanzjarju u, ghalhekk, jista' jaghmel ilment kontrih. M'hemmx dubju li l-provditur tas-servizz *de quo* huwa provditur ta' servizz finanzjarju u, ghalhekk, l-ilmentatur seta' jressaq ilment kontrih u l-Arbitru ghandu s-setgha li jisimghu.

Ir-raguni li ta l-provditur tas-servizz m'ghandhiex bazi legali ghaliex mhux minnu li l-legizlatur ried li l-Arbitru jiddeciedi kwistjonijiet dwar investimenti finanzjarji biss. Li kieku l-legizlatur ried hekk, kien jghid hekk. Imma l-legizlatur dan ma qalux, anzi fid-definizzjoni ta' '*provditur tas-servizz'* jaghmilha cara li l-provditur jista' jkun kumpanija li toffri servizzi ta' investiment, bank, istituzzjonijiet finanzjarji, pensjonijiet u '*assikurazzjoni*'. Il-kelma assikurazzjoni mhix kwalifikata u tirreferi ghal kwalunkwe tip ta' assikurazzjoni.

Ghalhekk, l-eccezzjoni dwar kompetenza hija bla bazi legali u l-Arbitru qed jichadha.

L-Ewwel Eccezzjoni

Fl-ewwel eccezzjoni l-provditur tas-servizz jghid li hu ma kienx qed jiggestixxi n-negozju f'ismu, izda kien qed jagixxi biss bhala agent tas-socjetà *Mapfre Middlesea p.l.c.*

Dwar dan m'hemmx kontestazzjoni ghaliex anke fl-ilment, l-ilmentatur jindika lil *Bonnici Insurance* bhala '*Agency*' u fil-*bracket* ghamel (agenti ghal *Mapfre Middlesea*).[1]

Barra minn hekk, fix-xhieda tieghu quddiem l-Arbitru,[2] John Bonnici, xehed li huma kienu agenti ta' *Mapfre Middlesea*.

Filwaqt li fil-bidu bdew jaraw il-*claim*:

'*Ftit wara li dahlet il-claim, Mapfre gibdulna l-attenzjoni li kemm l-assigurat, EJ, u n-named driver, ibnu, XXJ kellhom certu ammont ta' claims precedenti. Ahna l-istruzzjonijiet jekk nilqghux claim jew le jaghtuhomlna l-Mapfre ...*'[3]

Jghid ukoll li kienu l-*Mapfre* li qalulhom li kien hemm ghaxar *claims* precedenti li ma gewx imsemmija mill-ilmentatur jew ibnu fil-*Proposal Form*.

Minn dan kollu jirrizulta li *Bonnici Insurance Agency Ltd* kienu qed jagixxu biss bhala agenti tal-*Mapfre Middlesea*.

Ghalhekk l-Arbitru jrid jara din l-eccezzjoni fil-kuntest ta' dak li tghid il-gurisprudenza taghna dwar l-obbligi ta' agent ta' assikurazzjoni jew in-nuqqas taghhom meta huma jkunu qed jagixxu ghall-*underwriter.*

Fis-sentenza fl-ismijiet ***Malitraco Ltd vs Fortress Insurance Agency Ltd et,***[4] il-Qorti tal-Appell qalet dan li gej: **QA (Inf.) P. Sciberras, 11/01/2006**

'*Ghar-rigward tal-Fortress, din kienet qed tagixxi bhala agent tal-principal taghha - Middlesea Insurance p.l.c. Fil-kamp tal-assigurazzjoni huwa stabbilit*

illi agent bhalma kienet il-Fortress, tagixxi ghan-nom u fl-interess tal-assigurazzjoni principali u dment li ma giex ippruvat illi l-istess agent ikun hareg barra mill-mansjonijiet ossija mill-vires lilu moghti mill-principal tieghu, huwa dejjem il-principal li ghandu jwiegeb.'

[1] *A fol.* 3
[2] *A fol.* 56
[3] *Ibid.*
[4] QA (Inf) per Imh. Ph. Sciberras, 11/01/2006

F'sentenza ohra fl-ismijiet ***Lawrence Azzopardi et noe vs Joseph Muscat et nomine et,***[5] meta l-Qorti ghamlet referenza ghal min ikun qed jaghmilha ta' agent qalet li bhala agent:

'*l-atti kollha maghmulin minn rapprezentant ghall-Principal fil-limiti tas-setghat tieghu ... igibu direttament l-effett taghhom favur jew kontra l-principal*'.

Din is-sentenza giet ikkwotata wkoll fis-sentenza fl-ismijiet: ***Raymond Borg vs Fogg Ltd ghan-nom u in rapprezentanza ta' Avon Insurance p.l.c., (PA 30/10/2003).***

Ghalhekk jidher car li meta kumpanija qieghda tagixxi ta' agent m'ghandhiex ir-responsabbiltà li twiegeb hi u thallas il-*claim,* izda huwa l-principal (l-*underwriter*) li ghandu jhallas f'kaz li tirnexxi l-*claim.*

Fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell 'il fuq imsemmija, il-Qorti tghid li sakemm l-agent ma jkunx qabez il-'*vires*' tieghu huwa l-principal li ghandu jwiegeb.

Ma gie bl-ebda mod ippruvat li l-provditur tas-servizz kien qed jagixxi barra mil-limitu tad-dover tieghu, u jidher bl-aktar mod car li hu kien qed jagixxi ta' agent u mhux ta' *underwriter.*

Dan jirrizulta wkoll mid-dokumenti esebiti.

Fl-ittra tal-14 ta' Dicembru 2017, il-provditur tas-servizz ghamilha cara mal-ilmentatur li hu kien qed jagixxi ta' agent ghax qallu:

'*Our principals, Mapfre Middlesea, have informed us that both you and XXJ had lodged numerous claims during the past 5 years.*'[6]

Kemm meta kien inxurjat mill-*Untours,*[7] kif ukoll meta kien inxurjat permezz ta' *Bonnici Insurance Agency Ltd,*[8] jidher car mil-*letterheads* li dawn kienu qed jagixxu bhala agenti tal-*Mapfre Middlesea*.

---

[5] PA 7/10/1997
[6] *A fol.* 8
[7] *A fol.* 19, 21
[8] *A fol.* 8

Il-*Proposal Form* tidher kjarament li hija mahruga mill-*Mapfre Middlesea.*[9] Anke il-*Motor Insurance Claim Form*[10] hija wahda tal-*Mapfre Middlesea.*

Ghalhekk jidher car li l-*claim* saret mal-*Mapfre Middlesea* u mhux ma' *Bonnici Insurance Agency Ltd.*

Ir-relazzjoni kuntrattwali kienet bejn l-ilmentatur u l-assikuratur *Mapfre Middlesea p.l.c*. u, ghalhekk, kwalunkwe obbligazzjoni li tohrog mill-polza ghandha tingarr mill-assikuratur u mhux mill-agent tieghu.

Dan gie anke kkonfermat fis-sentenza fl-ismijiet: ***Michael Bertuello vs Victor Cordina pro et noe et*** **deciza mill-Onor Qorti ta' l-Appell fil-11 ta' Lulju, 1994,** fejn inghad**:**

'*Mill-provi jirrizulta li din is-socjetà ma tassikurax hi izda tagixxi bhala agent tas-socjetà estera Black Sea and Baltic General Insurance Company Limited.*

Jekk il-konvenut Victor Cordina ma agixxiex personalment, izda agixxa f'isem is-socjetà konvenuta, similment, din is-socjetà ma agixxietx bhala socjetà proprju izda f'isem is-socjetà assikuratrici estera imsemmija li taghha hija l-agent f'Malta izda li se mai din titharrek bhala agent ***tas-socjetà assikuratrici estera li ultimament hija dejjem responsabbli ghal dak li gie kontrattat ghan-nom taghha mis-socjetà konvenuta.'***[11]

Barra minn hekk, il-provditur tas-servizz ghamilha cara fir-risposta tieghu li hu kien qed jagixxi bhala agent tal-*Mapfre Middlesea* u, ghalhekk, l-ilmentatur seta' facilment jikkjama fil-kaz lill-***underwriter,*** haga li proceduralment setghet issir.

Ghalhekk, ghal dawn ir-ragunijiet, l-Arbitru qed jilqa' l-ewwel eccezzjoni u jillibera lill-provditur tas-servizz mill-osservanza tal-gudizzju.

Dan minghajr pregudizzju ghad-drittijiet li jista' jkollu l-ilmentatur kontra l-assikuratur.

Peress li l-Arbitru cahad it-tieni eccezzjoni, kull parti thallas l-ispejjez taghha.

---

[9] *A fol.* 33
[10] *A fol.* 59
[11] Enfasi tal-Arbitru

Dr Reno Borg
Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji